

Nr 78.

Godkänd av första kammaren den 30 april 1915.

Godkänd av andra kammaren den 30 april 1915.

*Riksdagens skrivelse till Konungen angående utredning i fråga om
bidrag av statsmedel till kommun som i sin tjänst anställer
examinerad sjuksköterska.*

(Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 10.)

(Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 6.)

Till Konungen:

Uti en inom riksdagen väckt motion har gjorts framställning i syfte att utredning måtte föranstaltas, huruvida bidrag av statens medel må kunna tilldelas kommun, som i sin tjänst anställer examinerad sjuksköterska.

I den ordning 46 § riksdagsordningen föreskriver har det andra kammarens utskott, som haft att handlägga förevarande fråga, inhämtat yttranden från dels kungl. medicinalstyrelsen, dels ock de inom civildepartementet tillkallade sakkunniga för utredning angående i sjukvård sysselsätta kvinnors arbetsförhållanden.

För riksdagen har det framstått som klart, att ett möjliggörande för landets kommuner att genom erhållande av bidrag av statsmedel i större utsträckning än hittills i sin tjänst anställa sjuksköterskor innebär ett brytande med hittills i allmänhet gällande principer i fråga om bestridandet av kostnaderna för den allmänna sjukvården, enär dessa kostnader hittills ansetts vara i huvudsak en kommunernas och landstingens angelägenhet. Då emellertid riksdagen med vänsyn till den i ärendet förebragta utredningen icke desto mindre finner ett ingripande

från statens sida för befrämjande av berörda syfte påkallat, beror detta på att riksdagen anser dels att ett verkligt behov föreligger att i avsevärt ökad utsträckning anställa kommunala sjuksköterskor, dels att kostnaderna för en sålunda utvidgad sjukvård icke på samma sätt som hittills alltid kunna av kommunerna själva bestridas.

Vidkommande den första av nyss berörda anledningar för statens ingripande härvidlag, så förekomma, åtminstone vad angår landsbygden, kommunala sköterskor nu huvudsakligast för bestridande av epidemisjukvården. Endast i ett fåtal kommuner torde ännu hava antagits sköterskor i och för den övriga sjukvården. Ehuru sålunda någon större erfarenhet hittills icke kan hava vunnits angående de uppgifter, som anses böra tillkomma sköterskor av sistnämnda slag å landsbygden, håller dock riksdagen före, att sjukvården därstädes skulle, på sätt jämväl medicinalstyrelsen framhållit, avsevärt förbättras genom anställande av sådana sköterskor och att därjämte i vissa delar av landet, företrädesvis de glest befolkade, ett dylikt anställande skulle komma att avhjälpa ett verkligt behov.

Beträffande frågan om kostnaderna för vidtagande av åtgärder uti ifrågavarande hänseende må framhållas, att orsaken till att kommunala sjuksköterskor i så ringa utsträckning, som hittills varit fallet, blivit anställda, förnämligast torde vara att söka däri, att kommunerna funnit de därmed förenade utgifterna alltför betungande. Skall därför ett rationellt ordnande av ifrågavarande behjärtansvärda angelägenhet verkligen komma till stånd, synes ett ingripande från statens sida förr eller senare bliva en nödvändighet. I synnerhet gäller detta givetvis beträffande de fattigare kommunerna, vilka därför i första hand torde böra tillförsäkras eventuella statsbidrag för ändamålet. Även om statsverket därigenom skulle komma att åsamkas ej obetydliga utgifter, anser sig riksdagen i betraktande av den här förevarande frågans vikt icke böra tveka att förorda den av motionären anvisade utvägen.

Storleken av de erforderliga kostnaderna samt grunderna för deras fördelning är givetvis en fråga, vars närmare avgörande bör bliva beroende på en utredning i ämnet.

Men om sålunda staten åtminstone delvis skulle komma att bestrida de kommunalt anställda sjuksköterskornas avlöning, synes härav som en naturlig konsekvens följa, att staten å sin sida, såsom de av Eders Kungl. Maj:t tillkallade sakkunniga framhållit och även motionären för sin del antytt, bör hava garantier för att de sjuksköterskor, för vilkas avlöning bidrag lämnas, besitta en viss minimikompetens.

En sålunda eventuellt förbättrad sjukvård bör tydligen helt ställas

under vederbörande läkares kontroll, evad det nu gäller sjukas behandling i hemmen, övervakande av spädbarnsvården, vården av tuberkulösa patienter m. m.

Av ovanberörda yttrande, som avgivits av de sakkunniga för utredning av i sjukvård sysselsatta kvinnors arbetsförhållanden, framgår, att den utredning, som verkställes av dessa sakkunnige, kommer att omfatta jämväl de kompetensvillkor, som anses böra stadgas i fråga om kommunala sjuksköterskor. Vid sådant förhållande synes den omständigheten, att de sakkunniges utlåtande ännu icke föreligger i färdigt skick icke böra utgöra hinder för igångsättande av den utredning angående de ekonomiska förutsättningarna för kommunala sjuksköterskors anställande, varom motionären hemställt, helst som utredningen av denna sida av saken givetvis faller utom det åt bemälde sakkunnige nu lämnade uppdrag. Det förefaller tvärtom riksdagen, som om väsentliga fördelar stode att vinna därigenom, att jämväl nu ifrågavarande utredning överlämnades till de sakkunnige efter eventuell komplettering av deras antal med representanter för den speciellt ekonomiska sakkunskap, som för förevarande frågas lösning erfordras.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t tacktes föranstalta om utredning, huruvida bidrag av statens medel må kunna tilldeles kommun, som i sin tjänst anställer examinerad sjuksköterska.

Stockholm den 30 april 1915.

Med undersätlig vördnad.
